

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vázina R. hirdetési irodájában.

66. szám.

BRASSO, Csütörtök, június 11-én.

I-ső évfolyam 1885.

Válasz Brassó város polgármesterének.

X.

De minek is intézzek én még további kérdéseket, hiszen kérdés, hogy vajjon feleletet kapok-e, miután daczára annak, hogy a tisztelt képviselőtestület még 1881-ben 8295. tan. szám alatt a városi polgárok közé felvett, még az is kétségbe vonatik, hogy városi polgár vagyok-e. No de hiszen az ugy is mellékes dolog, hogy polgár vagyok-e vagy nem? a kérdés az, hogy igazat irtam-e vagy nem? — mert hiszen bárki irhat egy város viszonyairól és ezek érdekében, csak igaza is legyen!

De nem kérdezősködöm tovább azért sem, mert hiszen én még hetekig tehetnék fel kérdéseket, melyek megoldása nehéz volna; én pedig nem akarok „Frage- und Antwort-Spiel“-t játszani, az én védelmemre elég ezen eddig felhozott adat is, melyeket különben csakis azért hoztam fel, hadd lássa az olvasó közönség, hogy volt honnan meríteni azon állításaimat, a melyeket füzetemben használtam.

S ime, a füzetről jut eszembe, hogy hisz tulajdonképen erről van szó és erről kellene írni. — Térjünk tehát végre befejezésül ezen meghazudtolt füzetre át és lássuk, mit mondtam én ott és hogy nem igaz-e mindaz, a mit ott felhoztam.

Én füzetemben azt állítottam, hogy sehol olyannyira minden képzettség nélküli és tétlen hivatalnok nincs, mint nálunk és sehol ez oly ellenőrizetlenül nem gyakoroltatik, mint nálunk; és felhoztam, hogy a városi mérnök (Bartesch) a kellő bizonyítványokkal sem bír, minek következtében a városnak és egyeseknek tetemes kárt okozott és tudatlansága miatt több vállalkozót tönkretett, továbbá hogy Bartesch a Pensionsanstalt érdekében több hetet töltött Bécsben és ezalatt munkáját senki sem végezte.

A mi Bartesch most már volt városi mérnököt illeti, az tény, hogy kellő kvalifikációja nem volt, hogy a kellő vizsgákat sem tette volt le, hogy a várost és egyeseket károsította szakavatatlansága miatt (elég a Pensionsanstalt épületére és a Montaldo-házra hivatkozni), tény az, hogy Terracotta (vagy neki tán terre incognita!) megrendelése végett nem a város érdekében heteket ült Bécsben és ezalatt különben is eléggé elfoglalt segédje a Bartesch munkáját is nem végezhetette; és tény, hogy B. több vállalkozót tönkretett szakértelem hiánya miatt, és ezeknek igazolásául is elég hivatkoznom azon számos brassói építőmester és iparos által közhírré tett nyilatkozatra, mely itt talán egy évvel ezelőtt megjelent volt.

A mi pedig a többi városi hivatalnokokat és ezek ellenőrzését illeti, midőn a kiveendőket kiveszem, elegendő reámutatnom az általam eddig felhozott esetekre és az ezen lapban már eddig ismertett városi perekre; hát nem igazolnak ezek oly képzettségi-, képességi- és oly szakértelem-hiányt, oly tétlenséget vagy mulasztást és oly ellenőrzési hiányt, melyek miatt és a melyek következtében a város károsittatik?

Hát ki az oka annak, hogy a városi bér-
lőkkel a szerződés későn vagy egyáltalán nem
vétetik fel? Ki az oka annak, hogy a bér-
leményről kellő időben leltár nem készül és
ezek miatt a bérlo nem fizet, a bérlemény
tönkre jut, a város perel és a perek elvesz-
nek? Ki az oka annak, hogy szakértelem nél-
küli iparhatósági határozatok látnak napvilá-
got? hogy egyes polgárok jogos igényeikkel
elutasittatnak, vagy megátadttatnak a város
által s bosszantásnak és költségnek tétetnek ki?
arról nem is szólva, hogy e miatt az város
szépen szerzett és ingatlanokba fektetett 20

nek, mérnöknek stb. ok nélküli munka és a vá-
rosnak a kiszállásokkal ok nélküli költség okoz-
tatik. És mi az oka annak, hogy mindez nem
ellenőriztetik? és hogy a hibás vagy vétkes
kártérítésre nem szorittatik? — ha nem az,
hogy hiányzik a kellő ellenőrzés!

Azt mondtam továbbá füzetemben, hogy
a város vagyona rosszul kezeltetik, és ennek
kimutatása végett összehasonlítottam Brassó és
Kolozsvár városoknak az 1881. évre készült
költségelőirányzatát, mely összehasonlításból ki-
tűnik, hogy habár Brassónak 413.703 frt 68 kr
rendes és rendkívüli bevétele van, míg Ko-
lozsvárnak összes bevétele csak 283.187 frt 88
kr, addig Kolozsvár többet költ Brassónál, és
pedig gázvilágításra 7025 frt 16 krral, tüzo-
tői intézményre 5982 frt 70 krral, nevelési s
tehát kulturális czélokra 15.745 frt 49½ krral
stb; továbbá, hogy míg Kolozsvár e szerint a
polgárság érdekében álló költségekben felül-
haladja Brassót, mely majdnem kétannyi jö-
vedelemmel rendelkezik — addig Kolozsvárt
60.392 frt 9 kr községi rovatallal szemben áll
Brassó 53.366 frt 64 kr községi rovatala, de
azért igenis többet költ Brassó csak produktív
czélokra, mert többet költ Kolozsvárnál tiszt-
viselő- és szolgaszemélyzetre 11.072 frt 32 kr-
ral (az erdészetet ide nem értve), többet költ
nyugdíjra és jutalmakra 11.052 frt 72 krral,
többet költ segélyezésekre 4761 frt 87
krral stb., és hogy habár Brassó csak erdei-
ből évenként 142.100 frt 42 krt vesz be, ezen
egész erdőjövedelemből alig marad 19.014 frt
04 kr.

Ezek számok! itt külön bizonyítékokra
nincsen szüktség.

De ha kell bizonyíték arra nézve, hogy
a városi vagyon rosszul kezeltetik és hogy e
miatt a polgárság szenved, legyen elég hivat-
koznom arra, hogy Brassóban csak körülbelül
7 vagy 8 év óta kell községi rovatalt fizetni,
hogy azelőtt ily községi rovatallal a polgárság
megterhelve nem volt és a város jövedelmeiből
adósságait, illetve tartozásait fedezni tudta.

Hát mi az oka annak, hogy mig azelőtt
községi rovatalt nem volt, 7 vagy 8 év óta
kell községi rovatalt fizetni és pedig 24%-ot,
és kell fizetni útépítési megváltást, kövezetvá-
mot, vásárvámot és helypénzt, világítási és
szomszédátya-díjakat, és a város még ezenkívül
kölesönt is vett fel, — mikor annak mi lát-
szata sincsen, hogy a város nagyobb szerű köl-
tekezéseket, építkezéseket vagy beruházásokat
tett volna? . . .

És tudja-e a tek. tanács, hogy ezen köz-
ségi rovatatok és adók behozatalának és emel-
kedésének mi a következménye?

A következménye az, hogy a városi pol-
gárság ezen terü miatt, mely még emelkedni
fog jövőre, elszegényedik, hogy az ipar és ke-
reskedelem megbénittatik, mert az iparos és
kereskedő a tetemes községi adók miatt cik-
keit drágábban lévén kénytelen kínálni, más
városok kereskedőivel és iparosaival nem ver-
senyezhet; hogy az ingatlanok és a házak ér-
téke ugyancsak ezen községi adók miatt — és
pedig a mióta ezen községi adók itt behozat-
tak — napról-napra csökken; csökken pedig
azért, mert a házbérek már alig fedezhetik az
adókat és javításokat és mert a tetemes köz-
ségi adók miatt senki sem hajlandó házat és
földet venni, és innen van az, hogy ha egy
ház, mely még ezelőtt 8 vagy 10 évvel husz-
ezer forintot megért, ma sem szabadkézből,
sem árverésen 10.000 frtért sem adható el, a
városi polgárra nézve pedig nem közönyös az,
hogy saját ingatlanainak értéke a tetemes köz-
ségi adó miatt folyton csökken és hogy egy
szép napon a polgár azt tapasztalja, hogy ke-
servesen szerzett és ingatlanokba fektetett 20

vagy 40.000 frt vagyona alig ér 10—15.000
frtot; és következménye végül a tetemes köz-
ségi adóknak az, hogy az adófizető minden
baj okának a kormányt és az állami adót te-
kinti, pedig az állami adó senkinek sem árt-
na, mert az az egész országban egyenlő, de
igenis terhes a községi adó, mely nem min-
denütt egyenlő és mely nálunk — egy ily va-
gyonos városnál — csak pár év óta hozatott
be, de jobb vagyonkezelés mellett mellőzhető
volna.

Ime, ezeket mondtam vagy irtam füzet-
temben, és kértem: mi ezekben a valótlan, a
ferdítés, a rosszakarat és a feljelentés? Hát
nem mind igaz-e az, a mit irtam füzetemben
a tanácsról vagy a vagyonkezelésről? mert hi-
szen csak ezekről szólhatott a tek. polgármes-
ter ur, a társadalmi és politikai viszonyokról
irtak reá nem tartozván.

Én részemről a polgárság józan és igaz-
ságosan érző részére bízom az eddigiek után
megbírálni, hogy kettőnk közül melyik állított
igazat, és nem kétlem, hogy mindenki, ki a
városi ügyek iránt némi érdekléssel viseltetik,
ki a tanács vagy egyes tisztviselőkkel érint-
kezett és a ki a terhes községi rovatalt fizeti,
nekem fog igazat adni.

De ha ezen feltevésemben csalódnám is,
mindég vigaszomul fog szolgálni azon tudat,
hogy engem nem hirhajhászás, nem köteke-
dési vágy és nem személyes ellenszenv vagy
ámbíció, hanem igen is a közjó és polgártár-
saim iránti jó indulat és az igazságszeretet ve-
zér.

És ha ezen holnapi vitának és füzetem-
nek egyéb eredménye nem is lenne, csak az,
hogy polgártársaim figyelmét a közügyek a
városi vagyonkezelés tekintetében felkeltse és
arra buzdítsa, hogy ők is ez irányban érdek-
lődjének ezért hiszen saját érdekük ezt köte-
lességükké teszi, ugy azonnal, mely ismételt
mondom, már ugy sem volt és nem is lehe-
tett — elértem.

Dr. Weisz Ignác.

Minisztertanács. 8-án délután több óráig tartó
minisztertanács volt, a melylyel a kormány tanácsko-
zása a legközelebbi hónapok munkaprogramjait ille-
tőleg megkezdődtek. Minden egyes miniszteriumban
az őszi ülészakra fontos és terjedelmes törvényjavas-
latok készítettnek elő. A jövő évi költségvetési elő-
irányzatra vonatkozólag is megkezdtek már az egyes
miniszteriumokban a munkálatokat, úgy hogy azok
július közepe táján már a pénzügyminiszter elé ke-
rülhetnek,

Uj képviselő. Veszprémben Bezerédj Viktor,
tisztletbeli megyei főjegyző, mint egyedül álló
kormánypárti jelölt képviselővé választatott.

Angol orosz konfliktus. A »Daily News« szerint
a londoni orosz nagykövetség szombaton Pétervárról
értesítést kapott, mely szerint az angol-orosz tárgya-
lások még nincseak befejezve. A »Caily Telegraph«
szerint Angolország és Oroszország megegyezésre ju-
tottak az afgán határt illetőleg s már csak az van
hátra, hogy a szerződő felek az egyezséget ratifikálják.
Oroszország Zulfikar közelében engedményeket tett a
határvonalat illetőleg.

Brassó megye és a magyar kultúregyletek.

Brassó megye törvényhatósága f. hó 9-én tárgyalta
a temesvári magyar nyelvtérjesztő egyesület, a felsőma-
gyarországi és erdélyi magyar közművelődési egyesü-
sületnek pártolás iránti felhívását. Az érdeklődés ezen
tárgy iránt igen nagy volt, különösen a nemzetiségek
részéről, a kik egész táborukat harcukészen tartották.

E helyen hű képét akarjuk adni a tárgyalások-
nak, magával az ügyvel és határozattal azonban tér-
szűke miatt csak jövőre foglalkozunk.

Első sorban Tompa Sándor főjegyző terjesztette elő az állandó választmány következő határozatát, kérvén, hogy stílárás szempontból az »ez idő szerint« szók tétessenek a szövegbe, a mi elfogadtatván, a javaslat így hangzik: *Miután Brassó megye törvényhatósága ez idő szerint nincs afelől meggyőződve, hogy a temesvári magyar nyelvet terjesztő egyesület, valamint a felsőmagyarországi és erdélyi (kolozsvári) magyar közművelődési egyesület működését idegen közművelődési térre leendő tulkapás nélkül, csak a magyar közművelődésre terjesztendő ki s így kizárólag a magyar közművelődésnek és nyelvnek nemesítése és békés utoni terjesztésére fog működni s loyalis módon tartózkodni minden a haza más nemzetiségeinek támadólagos és saját nemzetiségétől leendő elidegenítésre célzó eljárás-tól: Brassó megye törvényhatósági bizottsága, mely minden időben kész bármely nemzetiségnek valóságos emberiségi és minden mellétekintettől tartózkodó közművelődési törekvéseit tehetségehez képest tandicsal és tettel szellemileg és anyagilag támogatni, fájdalmasan bár, de kénytelenítve van az előbbi okból fenn nevezett három közművelődési egyesülettől a támogatást megtagadni.*

Mikor a főjegyző e javaslat felolvasását elvégezte, zajos Hoch! és Bravó! kiáltások töltötték meg a termet, melyek azonban rögtön elhallgattak, midőn Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő emelt szót az erdélyi kulturegylet ügyében.

A tanfelügyelő ur körülbelől következőket mondotta! Mindenek előtt legyen megengedve, hogy az állandó választmány javaslatában hibásan felvett címet igazítsam helyre, mert egyesületünknek »Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület« a címe, nem pedig »Kolozsvári«, mint ott áll. Én részemről uraim, nagyon óhajtanám szerény szavaimmal megnyugtanni s kibékíteni a kedélyeket ezen egyesület célja és iránya iránt. Maga a miniszterileg jóváhagyott alapszabály 3. pontja már kiveszi önök kezéből a fegyvert mert világosan megmondja, hogy mi nem akarunk magyarosítani, hanem német és román nyelven hazafias iratokat terjesztetni. Ezen határozott nyilatkozat eloszlathatja az állandó választmány és mások kifejezett aggodalmait. Mi — uraim — tiszteljük mindenkinek nemzetiségét, távol tőlünk, hogy azokat bármi módon is megtámadjuk. Nem zavart akarunk mi előidézni, hanem a kedélyeket csillapítani, kulturát terjesztetni. S én azt hiszem, bizton állithatom, hogy a közel jövőben itt alakulandó brassó megyei fiókegylet ez irányban fog működni. Önök aggodalmait tehát el lévén oszlatva, kérem az állandó választmány javaslatát mellőzni s tekintve azon körülményt, hogy a megye 80 ezer lakosa között 30 ezer magyar, kimondani, hogy a megye közönsége teljes bizalommal viseltetik az erdélyrészi magyar kultur egyesület iránt és belép az alapító tagok sorába.

Ezen hazafias szellemtől áthatott beszéd a jelen volt magyarok által lelkesen megéljeneztetvén, rögtön Schnell Károly ügyvéd emelt szót (németül). Szerinte a tanfelügyelő nem mondott semmi újat, az mind réggen ismeretes, ezek azonban phrázisok s a tanfelügyelő ur szavai — így folytatja szónok — nem fogják megdönthetni az állandó választmány jól átgondolt határozatát. A mit a tanfelügyelő ur mond, azok csak üres, semmi kezességet nem nyújtó szavak. Várjunk, lássuk ezen egyesület működését s ha olyan lesz, mint most ígéri, akkor van még elég időnk másképp határozni. (Hoch!)

Nekünk, uraim, nincs szükségünk hazafias iratokra, sem a románoknak (zajos Hoch!) nem szorultunk arra, hogy hazafiasságra tanítsanak s nem fogadjuk el azt épen a magyaroktól (zajos Hoch!) mert mi elég jó hazafiak vagyunk. Ne adjon ki ezen egyesület más nyelvű iratokat, maradjon a magyar nyelv mellett.

Ajánlom az állandó választmány javaslatának elfogadását, mely nagyon sima ugyan, de azért elfogadható.

A szünni nem akaró Hoch-ok eléggé jellemzik a mi jó testvéreink magyarbaráti érzelmeit, a melyet fejtegetni talán felesleges.

Lengeru János biz. tag Brassó megyei volt tiszt ügyész, jelenleg ügyvéd, és az itteni román tulzó naciónalisták szócsöve. Mindenek előtt kifejezi teljes gyanuját az erdélyrészi közművelődési egyesület iránt s e gyanuját onnan meríti, hogy az egyesület mind befolyásos államtisztviselők kezdeményezték, támogatják s állanak annak szolgálatába. Gyanus dolog ez, mert azt bizonyítja, hogy felsőbb parancs t. i. a kormány parancsa szerint működnek. Ime uraim f. hó 6-án, tehát a legközelebbi időben Trefort oda nyilatkozott, hogy a magyarok ősei nagyot hibáztak, a midőn a nemzetiségeket nem igyekeztek beolvasztani. Ime tehát, — úgy mond Lengeru — most már tudjuk, hogy mi az Erdélyrészi közművelődési egyesület célja! A nemze-

tiségek szökevényeknek (Vogelfrei) vannak nyilvánítva és ezen egyesület megerősített alapszabályai megannyi fegyver a magyarok kezében, melyekkel a nem magyar honpolgároknak vadászatot fognak tartani (so ist es!) De visszatérve Trefort miniszterre, Lengeru szerint olyat mondott a miniszter, hogy ha azt magán ember mondotta volna, az államügyésznek kötelessége lett volna perbefogni. (Főispán: „Na-na, kérem, ne olyan messze!”) Lengeru: Tisztelt gyűlés! igenis kimondom, hogy az északi megyékben a tót nemzetiség közművelőd. egyesületét a miniszter bezáratta, vagyonát konfiskálta és most ott olyan magyarosító egyesület szervezett, mint ez az erdélyi. Nem az baj, hogy magyarul kell megtanulni, hisz azt mindenki tudja, hogy a magyarnyelvre minden művelt embernek szüksége van, hanem abban van a veszély, hogy magyarosítani, hogy nyelvüktől akarnak megfosztani. Azonban tudják meg azt a magyarok, hogy a románok későbbek meghalni, sőt későbbek nyelvüket harapófogóval kihuzatni, semmint nemzetiségükből egy jöttöt is engedni, s így a szászok is, mintsem nyelvüktől megfosztassanak. (»So ist es!«) — Áttérve a temesvári magyarosító egyesületre, ugymond, a lakosok hatnyolczad részét a románok teszik, a többiek szerbek és svábok, alig van imitt-amott egy-egy magyar földesur a községekben és a városokban. Román közművelődési egyesületre volna ott szükség, nem pedig magyarosító egyesületre. A mi az erdélyi magyar közművelődési egyesület illeti, Lengeru ur képteleneknek tartja ez egyesület és a magyarságot a közművelődés terjesztésére. Nem is a közművelődés terjesztése annak a célja, hanem (itt az egyesület szabályait előveszi) az, a mit ezen szabályának 2-ik szakasza tisztán kifejez, t. i. a nemzeti irányu művelődés, azaz a magyarosítás. Avagy talán politikai értelemben veszik ezt a kifejezést? No, akkor a haza összes lakóit s így a nemzetiségeket is értik, mert ezek alkotják a politikai magyar nemzetet. Ő itt valami titkos célzt lát, a mit a magyarok nem mertek kimondani. Az egyesület célja: a hazafiság fejlesztése. Szerinte a hazafiság borzasztóan összekuszált fogalom e hazában. A magyarok a nyelvkérdéshez kötik a hazafiságot, szerintök csak a magyar és magyarul beszélő az igaz hazafi. Ez ellen tiltakozik, mert a románok a harcztéren is mindig bebizonyították, hogy igaz hazafiak és ezért elismerésben részesültek. Ott vértettek ők is, a szászok is a magyarok mellett a haza védelmében, tehát ők is olyan hazafiak, mint a magyarok. (»So ist es!«) A kormány keresztülvitte, hogy a magyarnyelv a nem magyarajku népiskolákba is bevitetett, pedig erre nem volt szükség; a nép gyermekének azon néhány év alatt, míg iskolába jár, van elég tanulni valója s nem kellett volna a magyar nyelvvel is terhelni; de a kormány még tovább is ment: bevitte a magyar nyelvet a középiskolákba is, ennek azonban itt már több értelme van, mint a népiskolákban. Hanem a kormány itt sem állapodott meg, belekapkodott az egyházak autonómiájába is. Tudva van önök előtt, uraim, hogy miként üldözik Kolozsvárt a román egyetemi tanulókat és egyet. román tanárt az egyetemi magyar ifjak; tudják, hogyan fosztotta meg az egyetemi tanács a román ifjakat ösztöndijaiktól és hogy ezt a határozatot Trefort miniszter jóváhagyta. Midőn — így végzi — mindenfelől csak üldözést, a nemzetiségek megsemmisítésére való törekvést lát, csatlakozik az állandó választmány javaslatához.

Hogy ezen hazafiatlanság sugallta beszéd több ízben tetszést aratott a jelen volt szászok s románok között, az csak ismételtlen beigazolja fennebbi feltevésünket. Koós Ferencz ismét szót emelve, röviden visszatartja Lengeru azon hamis állítását, mintha a kormánynak a kulturegyletben bármily néven nevezendő része volna, a mit persze a jámbor atyafiak elhinni nem akarnak. Hát ne is higyjék!

Feszült figyelemmel kísérték a jelen voltak gróf főispán ur szavait, ki a maga álláspontját következően fejtette ki.

»A kérdés, mely körül a tárgyalás foly — ugymond a főispán ur — nagyon fontos, de azért még sem gyakorlati fontossága. Mindazonáltal mondattak itt oly dolgok, melyek egyáltalában nincsenek összefüggésben a kérdéssel, sőt Lengeru bizottmányi tag ur oly tág körre terjesztette ki szavait, hogy jövődöléseket is mondott, sőt fenyegetéseket is.

Én — uraim — tudok distinguálni; az állandó választmány javaslata összehasonlítva más megyék határozataival, aránylag még elég sima volna. Ismerve a megye különféle irányadó köreit és embereit, hallva a kérdéses ügyben táplált véleményeket, őszintén megvallva, nem vártam mást. De uraim, ne feledjük el, hogy helyzetünkben és viszonyaink között mindent meg kell tennünk a jó egyetértés fenntartására s ép ezért részemről sokkal czélszerűbb, s megfelelőbbnek tartottam volna e komplikált, bajos szövegezés helyett az egyszerű tudomásul vételt. Távol tartani a feltékeny-

seget, eloszlatni a különféle aggodalmakat — uraim — igen nehéz s megvallom, hogy ez esetben önök helyzetébe képzeltem magam, s megkísértettem erre vonatkozólag egy minden kételyt kizáró, alkalmas szövegezést; de minden igyekezetem mellett nem sikerült oly szövegezésre jutnom, mely a mi békés intencióinknak megfelelt volna.

Mióta szerencsém van e megye főispánja lenni, két cél lebegett mindég szemeim előtt. Először fejleszteni és biztosítani a nemzetiségek békés együttlétét. (Zajos, szünni nem akaró éljenzés.)

De uraim, a bizalmatlanság, legyen az a legobjektivebb módon is kifejezve, nem erősíti a rokonszenvet. Olyanoknak képzelem önöket, mint rokonok, házasfelek, a kiknek együtt kell élni, de azért hibáikat kölcsönösen egymás szemébe vágják folytonosan, hogy az együttlétet kellemetlenné tegyék. Ez pedig nagyon eltévesztett irány.

A másik cél, e megyét az ország nagy közvéleménye előtt a lehető rokonszenvesen tüntetni elő. Az országnak nagy szüksége van hű, kulturális tekintetben fejlett fiaira; a vidéknek pedig mulhatatlan szüksége van az ország rokonszenvére s én mindég arra töreksem, hogy megyém kulturailag első helyen álljon. Semmi sem esik oly rosszul uraim, mintha gyakran a legfontosabb vidéki érdekek felett irányadó körökben napirendre térnek. Hisz ha mindenki úgy ismerné e megye lakóinak loyaltását, hazafiságát s kulturáját, mint én, akkor — uraim — egész más-ként volna s sokkal többet lehetne a központtól is számunkra kieszközölni.

Szívemből óhajtom — uraim — hogy ezen legnagyobb s legszebb jövőt ígérő megyének a megérdemelt fontosság tulajdoníttassék; de hogy ez megtörténhessen, kerülnünk kell mindazt, mi e fontosságot kisebbitné. Ilyen ezen szövegezés is, mely könnyen más színbe helyezhetné viszonyainkat, úgy is a journalistikai tulzások minden oldalról okozták nagy részt a mai helyzetet nemzetiségi tekintetben.

A mi pedig ezen kulturegylet célját és törekvéseit illeti, valamint az általa kibocsátani szándékolt hazafias szellemű iratokat, arról helytelen mederben folyt egy oldalról a tárgyalás. A hazafiság uraim igen tág fogalom. Soha senki sem lehet elég jó hazafi. Hát hol hallottuk egy paptól, hogy a nép elég vallásos? A rómaiak, a görögök hazafisága nagy volt, de azért soha senki sem állította, hogy ő elég jó hazafi.

Mérközzünk, versenyezzünk uraim, hazafiság tekintetében, tejeszsze minden nemzetiség a maga kulturáját adott határok között, de a végső cél mindég a haza legyen, melyben minden fonal összefut. Ekkor uraim, a haza boldog lesz, szünni fognak a nemzeti-ségi surlódások. Ismételtem, a kulturegylet semmi nagyobb gyakorlati fontossággal nem bír, de gyakorlati fontossága reánk nézve a hozandó határozat és épen ezen szempontból ajánlom az egyszerű tudomás vételt.

Gyönyörű egy beszéd, de azért a nemzetiségieket feltett szándékuktól ezen kézzel fogható, meggyőző érvek sem tántoríthatták el s így az eredmény az lett, hogy az állandó választmány fenn közölt javaslata emeltetett határozattá.

Igy azután pálczát tört Brassó megye törvényhatósági bizottsága is a magyar kulturegylet felett, jövőre pedig mi fogjuk a bizottmány határozatát érdem szerint méltatni.

Megyei ügyek.

Brassó megye törvényhatóságának közgyűlése.

— junius 9-én.

Brassó megye közönsége f. hó 9-én tartotta gróf Bethlen András főispán ő méltóságának elnöklete alatt ideai rendes tavaszi közgyűlését. A tagok rendkívül nagy számban jelentek meg, mely körülmény különösen a tárgysorozaton lévő kulturegyleti felhívás fontosságának tulajdonítható. Valamivel kilencz óra után megjelent a főispán a teremben, kit a tagok lelkesen megéljenezvén, elfoglalta elnöki székét s körülbelől következő rövid beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Tisztelt törvényhatósági közgyűlés!

Midőn az ily szép számmal megjelent bizottsági tag urakat ezennel örömmel üdvözlénem megyénk rendes tavaszi közgyűlésén, nem tehetem, hogy meg ne emlékezzem egy hazánkra és megyénkire egyaránt fontos mozzanatról, mely hivatva van az országnak s megyénknek is dicsőséget szerezni — értem az országos kiállítás. Igaz ugyan, hogy az érdem orosz-lánrésze a központot illeti, de azért nem kicsinylendő a vidék érdeme sem, s itt első helyen épen Brassó megyéé, mely a kiállításon oly szépen van képviselve, hogy már is teljes elismeréssel találkozik ország-világ előtt. Fontos ez — uraim — épen a jelen perczben,

midőn a Romániával kötendő vámszerződés ügye oly nagy befolyással van helyi iparunk s kereskedelmünkre: de fontos ez már azon szempontból is, mert nagy érdekünkben van, hogy az ország e vidék kulturájáról kellő tudomást vegyen. A földművelés terén beállott válság feltétlenül szükségessé teszi, hogy más keresetforrás után lássunk, az pedig nem lehet más, mint az ipar. És én, a ki az ipar és kereskedelmi viszonyainkra mindenkor kellő súlyt fektettem és annak emelésére tölem telhetőleg törekedtem, örömmel konstátálom a fényes sikert, remélve, hogy azok, kik ez ügyben oly önzetlenül fáradoztak, e megye elismerésével fognak találkozni.

Szomoru kötelességet is kell teljesítenem e perczben — uraim, — midőn megemlékezem Klockner Mór sr. Lincz Ferencz elhalt bizottmányi tagokról, kik e bizottmánynak tevékeny tagjai s a megyének diszei valának. Azt hiszem, t. közgyűlés, illő, hogy ez érdemes férfiakról jegyzőkönyvileg is megemlékezzünk. Ezzel a gyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Zajos éljenzés követte e szavakat, melyeknek elhangoztával Róll Gyula kir. tanácsos alispán terjesztette elő jelentését. E szerint a tisztviselők körében változás csak annyiban állott be, hogy dr. Pataky Albert hétfalusi járási orvos-szá választatott, míg Russu Mihály köz. gyakornok állásáról leköszönt. A közigazgatásban fennakadás nem volt, az egészségügy tekintetében volt kívánni való hátra, a mennyiben a száj és körömbetegség, habár szelid lefolyással — sokáig tartotta vissza a marhaállományt a gazdasági munkáktól. Az őszi vetés, luczerna és lóhere részint a borzasztó mérvben elszoparodottt egerek pusztítása, részben a rossz időjárás miatt teljesen tönkre ment, úgy hogy a földek új felszántása s bevetése vált szükségessé, míg a megmaradt vetés oly silány, hogy ez év a legszomorubb évek egyikének ígérkezik. Nagyobb büntény a megye területén elő nem fordult. az utak jók, a közlekedés meg nem zavartatott. A fősorozás a hétfalusi román kerület kivételével teljesen kielégítő.

E jelentés tudomásul vétetvén, Schullerus Ede árvaszéki elnök terjeszti be jelentését, melyből kiveszszük, hogy szeptember óta a megyei árvaszékhez érkezett 3800 ügydarab, mely kettőnek kivételével elintéztet nyert; — hogy gyámság alatt volt 5058 egyén, gondnokság alatt pedig 208; felszabadult 208 gyámolt és 8 gondnokolt. A gyámpénztár által kezeltetett 125,300 frtot képviselő ingatlan s 88917 frt. ingó; gyűlés volt összesen 8.

Miután ez is tudomásul vétetett, felolvastatnak a kihirdetendő szentesített törvények s kinevezett konzulok.

A közlekedési miniszter leküldvén a köz. bizottság által felterjesztett utak hálózati kimutatást, az egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktattatik. Kärtsch Keresztély városi főmérnök fellebbezése a város azon határozata ellen, hogy magánépítkezéseket fizetés emelése esetén el nem fogadhat, a belügyminiszter azon utasítással küldvén le, hogy a városi képviselő ezen határozatát praecizirozza, az leküldetik a város közönségéhez. Quittner Salomonnak Bácsfalu községével kötött szerződését »Sándor víz« forrást illetőleg a belügyminiszter nem erősíti meg, a mennyiben a szerződés tárgya peres s utasítja a feleket a békés egyezésre. E czélból a közgyűlés kiküld az alispán elnöklété alatt Dück, Ádám, Román s Domokos János biz. tagokból álló bizottságot.

A megyei 1884. évi számadások tudomásul vétetnek. A loavatást illetőleg az egész megye területe egy avatási kerületté nyilvánítatván, az avató bizottság elnökévé az alispán választatik, míg főispán ur Ó méltósága tagokká Schreiber Frigyes, Siegel Tamás, Román Lajos és Schramek megyei állatorvost nevezi ki.

Az adófelszólamlási bizottság a régi maradt, ép úgy a köz. bizottságba h. tiszti ügyész-szé Harmath Lajos ügyvéd választatott. A közigazgatási bizottság beterjeszti mult félévi s az erdők állásáról szóló jelentését, melyek tudomásul vétetnek.

Gróf Schweinitz Gyula megyei közigazgatási előadó kéri a közgyűlést, az iránt intézkedni, hogy a fiatal állatok ne hurezoltassanak vágóhidra. Az állandó választmány véleménye alapján, egy czélszerű s szabályrendeletnek jövő közgyűlésig leendő alkotására kiküldetik egy Dr. Gusbet Ede elnöklété alatt álló bizottság.

A Keresztényfalfán felállítani szándékolt gyógytárt illetőleg az egészségügyi bizottság indítványa alapján a közgyűlés ezen gyógytárt szükségtelennek s nem engedélyezendőnek tartja, amennyiben ez veszélyeztetné a 3¹/₂ klmterre, fekvő Rozsnyó községében legő gyógytárt s azonkívül a község naponkénti sűrű forgalomban van Brassóval is.

Igen fontos a hasznos maradak óvására alkotott szabályrendelet, a melyet a közgyűlés elfogadván,

jóváhagyás végett az alispán a belügyminiszterhez fog felterjeszteni

Az alispán bemutatja a megyének a katonai szükségletek decentralizációja tárgyában irt feliratát, mely szóról-szóra jegyzőkönyvbe iktattatni határozattott; jelenti továbbá hogy Zonda János közigazg. gyakornok a megyei árvaszékhez osztatott be s hogy az elhalt Dr. Lincz helyébe Hornung Ferencz I. viriis póttagot hívta be.

Volkány község a határszéli őrházak fentartása ügyében kérte, hogy a költségeket — beleszámítva az építést is — az összes községek fedezzék.

E helyen főispán ur Ó méltósága is felszólal, kiemelvén ez őrházak fontosságát a marhavész esetére s szavai alapján ki is mondatik, hogy az építési költségeket a házakat felépített községek fedezik, míg a fenntartást az összes községek fogják viselni adóarányban; de ugyanekkor azon óhaját is fejezi ki főispán ur, hogy új építkezésnél a takarékosági szempont különösen figyelembe vétessék.

(Vége következik.)

Oláh darabonc garázdálkodása Predeálon.

Brassó, 1885. június 9.

Hogy hazánknak Romániával határos megyéiben aranyos ország hírében áll a könnyen hívó nép lelkében a Czára vagy Románia; ez itt nálunk is köz tudomásu dolog. A csiki székely leány ábrándjainak netovábbja Bukarest, vagy magyarul: Örömváros. Nagy havi bér és ezért csekély szolgálat a boérnál, vasárnap szépen divatosan öltözve, sétálni a Csizmedziukertben, a Bulevárdon, kirándulni a hársfák alá, a Bányászába, a sószerá, a Magurelli szép kertbe, táncolni vigadni kivilágos virradtig egy-egy félreeső népkertbe: oh minő boldogság ezt elgondolni, mind ezt élvezni! Bezzeg nem a csiki élet, hol hamar megszólják a rossz nyelvek a vig leányt; hol már a kuktáknál sem lehet a bakával szóba állni...

Csapás éri az erdélyrészi székely és román napszámot, telkes gazdát. Házat akar magának építeni a házasulandó hétfalusi csángó, ma-holnap itt van a hétfalusi román legényre nézve a sorozás félelmes napja. Ihon mindezek a aranyos Romániára vetik tekintetüket! Tul ott az égbe meredező Csukás, Bucsecs, és Királykövön, »Van egy ország, Eldorado. Hej ott lakni volna csak jó!«

Igen ám, de hol az utlevél? Ez a magyar kormány még a paksust is olyan szűkre szabja, mint fürdői vendéglős a pecsenyét.

De hát minek is az a paksus! Hát nincs-e ezer Farkusul azon a havason; a hol soha ember sem jár, csak olyan a kinek nincs paksusa? Csak a magyar fináncz és magyar csendőr legyenek egyszer hátunk megett, az oláh darabonczal odaát majd csak meg egyezünk.

Ugyan-ugy-e komám uram? Ugy édes komám, ugy Rózsika hugom! Ne féljete semmit, csak egyszer tul legyünk a mi graniorunkon, azután miénk a világ.

Az oláh daraboncz úgy tudja az eféle beszélgetést, mintha jelen volna Csikban, Hétfaluban, akár Fogaras, Szeben, Hunyadmegyékben és lesi hűségesen a tulsó oldal Farkas grániczáin a kedves vendégeket. El nem kerül egy is éber figyelmét.

Mikor az Eldoráboá vágyó már-már azt hiszi, hogy mindjárt egy olyan patakhöz érkezik, melyben dragasáni, odobesti bor foly s a patak mellett ott hűsöl az árnyékban a halon hizlalt kövér sertés, melynek még a kés is hátába van szurva, csak vágni kell a vastag szalomából: mintha pokolból hangzanék fel, megdördül lába alatt egy irtózatoss hang: Cine'i acolo! stai! Állj, ki vagy! A megrémült utasok lábai a földhez ragadnak, menekülne, de nem képes. Egy, kettő, ott terem előtte a rettenetes daraboncz, fején fekete báránnyal kucsma; haja, bajsza, szeme, szemöldöke feketébb az éjszakánál, testét fekete szokmány, lábait fehér harizsna-nádragu, két végét a hires opinca-boeskor borítja, mely feltérdig van fekete kapczával és sűrűn font boeskoriszijjal betekerve. Ilyen katonát mióta a világot megpillantotta, nem látott idehaza, csak a szuronyos puskáról, melyet a daraboncz már mellére szegzett, hiszi, vagy csak képzeli, hogy katonával van dolga.

Most következik a daraboncz részéről az üdvözlés, mely nem tollba való, elég ha a paksus nélküli hallja. Erre a motózás ott négy szem között. Van-e pénze vagy valami könnyen elrejtethető értékes portékája a bujdósónak? Nó, a daraboncznak is van szive. »Du te la dralu!« menj pokolka, vagy umbli sánetvo: járj egészséggel. Ez a paksus a darabont részéről. Hogy a bujdósó mennyivel lett e szívélyes találkozás alatt könnyebb testben és zsebben, azt csak ők ketten tudják, de a bujdósó még tud egyebet is, t. i. hogy már most mit fog ma enni, mert a patakban

már nincs bor, a patak mellett nincs kövér sertés, a zsebben nincs piczula.

Hátha éppen nincs a zsebben piczula, már akkor, midőn a »cine-i acolo?« füleibe dördült? ... A darabont ezt nem szokta elhinni, mert hite szerint senki sem lehet olyan oktondi, hogy a farkas utra piczula nélkül merjen elindulni. A darabont most is teljesíti kötelességét, borig motozza áldozatát, s ha semmit sem talál nála, »inainte!« (előre!) dördül meg ismét. Csak a szerencsétlen áldozat háta emlegeti meg, míg a sirba le nem teszik, ezt a sétát a közelebbi örállomásig. Ilyenkor a darabont vadállati kegyetlenséggel veri egy darab fával áldozatát. Nem kérdezi: székely vagy, csángó vagy, erdélyi román testvér vagy? Elég, hogy be akart az ő czárájába paksus nélkül és a mi legnagyobb bűne: egy krajczár nélkül, szökni.

Az így elkinzott áldozatot aztán hazaküldik, hogy beszélje el, hogy minő boldog ország azaz Oláhország. El is beszél, hátával is bebizonyítja, de ki hiszen neki, míg önmagán nem tapasztalja. Ismét egy szerencsétlen áldozat, holnap a másik, holnapután a harmadik és még sem okulnak a szerencsétlenek, mert hiszen Vladu, Czipu és Cosocariu azt izenték Bukarestből, hogy ők szerencsésen átsuhantak és most Ciorogirla bojár istállójában rindások s egy hónapra két két aranyat kapnak. Hogy élelmet nem kapnak, hogy ruhát ők maguk kell, hogy szerezzenek, van annyi eszük, hogy nem izenik meg. Így aztán mindig találkozik vállalkozó, ki rászánja magát a római-arany kereskedésre s a kiket a prédeáli darabonczok agyon kioznak, azok hamar el lesznek felejtvé.

A miket itt elbeszélünk, nem az ujunkból szoptuk. Az oláh daraboncznak ki adja azt a szabadságot, hogy a magyar alattvalókat baromként verje? Nem tudjuk, de így van s hogy így, elég sajnos, ha mindjárt nem is csángó, nem is székely-magyar, hanem magyar-oláh is az, ki: a mánatu o astfelu de bataie az az a ki ilyen verést evett, mint a román szójárás mondja.

Vajjon teszik-e ezt a román darabontok ott a Pruthnál az orosz alattvalókkal? Nem tudjuk, de nem is hisszük, hogy tegyék. Csak azt tudjuk, hogy a Prédeálon így történik. Baromként verik, fosztogatják a román darabontok a magyar haza és király alattvalóit, ha mindjárt románok is azok, kik utlevél nélkül indulnak arany keresésre Romániába. Hogy visszautasítják az ilyen szerencsétleneket, ezt jól teszik, de hogy kifosztják őket mint valami havasi rablók, és tokkal verik mint valami barmokat, ez ellen a humanisnusz nevében ezennel felszólalunk s kérjük a brassói német és román lapársainkat, hogy szólaljanak fel ők is, mert főleg a »Gazeta« felszólalása oda át sokat tehet. De hisszük, hogy a kormányunk is megteendi a magáét.

Utassy.

A közönség köréből.*)

Brassó, 1885. június 10.

Tekintetes szerkesztő ur!

A »Pesti hirlap« f. hó 8-iki számában a magyar kultüregyleteknek felhívására vonatkozólag Brassó-megye állandó választmányának tárgyalását merőben téves tudósítás alapján közölte.

Nem áll ugyan is, hogy: »Az állandó választmány csupán száz és románokból állana,« mert azok között három magyar is van.

Nem áll mintha: »sokan a szebeni határozathoz akartak volna csatlakozni.« — sőt senki által ily irányban említés se tetetett.

Nem áll a csekély személyemre vonatkozó megjegyzés se. Indítványoztam ugyan az egyszerű tudomásul vételt, de ez nem pártoltatva, tovább nem harczoltam és csak a közgyűlésben tettem azon indítványt, miszerint a határozati javaslat egy szóval egészítették ki, azon irányban hogy a közgyűlésben kifejezett kétely csak »ez időszerinti.«

Semmi előjelét se vettem észre, mintha »a szokás a közgyűlésben tüntetni, a románok pedig a Besztercze Naszód határozatához ohajtottak volna csatlakozni« a mint ezt brassói tudósító táviratoza, s mely fölvetést a tegnapi tartott közgyűlés lefolyása teljesen megczáfolt.

Kérem tekintetes szerkesztő urat, ezen nyilatkozatomnak — az igazság érdekében — becses lapjában helyet adni, — lévén

hazafi szolgálja

Tompa Sándor,

Brassó-megye főjegyzője.

Helyi és vidéki hírek.

Válasz Brassó város polgármesterének czim alatt, Dr. Weisz Ignác ur által irt gyönyörű vezércikk-sorozatunkat mai számunkban befejeztük.

Kultüregylet. Az erdélyrészi magyar kultüregylet alakuló közgyűlése már legközelebb meg fog tartatni. A brassó-megyei fiók még e hó folyamán fog megalakittatni s ez ügyben f. hó 10-én d. u. már előértekezlet is tartatott, mely az alakuló közgyűlés napjával június hó 21-ik napját tűzte ki.

* Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

A brassai magyar polgári kör általunk már jelzett közgyűlésén kimondotta, hogy a kulturegyletnek 100 frttal alapító tagja lesz. Nem szorul dícséretre.

Közvizsgálatok. A brassói m. kir. állami elemi és polgári iskolákban az 1884/5. tanévet bezáró nyilvános vizsgálatok két ciklusban tartatnak, u. m. f. hó 13-án és 14-én s f. hó 20-tól bezárólag 26-ig. Az első ciklus sorrendje a következő: 13-án, szombaton d. u. 3—6-ig a belvárosi III. elemi fiuosztály minden tantárgyból. 14-én, vasárnap d. e. 10—12-ig a polgári és elemi leányiskola és a bolonyai vegyes iskola róm. kath. vallású tanulóinak vizsgája a hit- és erkölcstanból. 14-én d. u. 3—5-ig a polg. isk. tanulók ének- és zenevizsgája. A vizsgák a polgári iskola nagy termében tartatnak, melyekre a t. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. — Brassó, 1885. június hó 10-én. Az igazgatóság

Vasárnapi nyugalom. A helybeli divat-, szövött-kézmű- és rövidáru-kereskedő czégek f. hó 6-án Fabriczius Károly elnöke alatt a vasárnapok ünneplését kézfogás és becsületszó kezessége mellett megtartani közfelkiáltással határozottan elfogadták. Midőn ezen vasárnapi nyugalom már f. hó 21-én kezdetét veszti, a brassai n. é. közönség ezen határozatról azon

kérés mellett tisztelettel értesítették, hogy jövőben esetleges szükségleteit vasárnapon kívül fedezni szíveskedjék.

Nagy szerencsétlenség történt tegnap éjjel Berlinben. A Spree partján levő egyik hajóállomásnak a vízbe nyúló hidja, mely tömve volt kirándulókkal, leszakadt. Temérdek ember esett a vízbe. Éjjeli 2 óráig három halottat huztak ki. Tíz ember eltűnt, de ezeket is a halottak közé lehet sorozni. A szerencsétlenségben csak az a szerencse, hogy a közlekedő gőzhajót még ideje korán feltudták tartóztatni attól, hogy a vízben uszó tömegbe ne hajtsón.

Gyilkossági kísérlet s öngyilkosság. Borzalmas eset történt hétfőn este 6—7 óra között városunk Bolgárszék részében. Beranek ó-brassai lakatos, férje halála után egy fiatal legényt vett fel üzletvezetőnek. A legény azonban nem becsülte meg magát s azért asszonya — a kivel különben közelebbi viszonyban is volt — elkergette. Azonban azért nem akart elmaradni a háztól, sőt minden este eljárogatott oda, fenyegette a nőt, a ki félelmében odahagyva lakását, anyjához, özv. Bolteschnéhez költözött fel Bolgárszékbe. A legény azonban hétfőn este 6 óra után egyszerre beállit oda is s ezen szavakkal: „Jetzt bin ich da!“

előránt egy revolvert, lő az asszonyra kétszer, meg is sebesíti jobb karján s azután önmagának szájába löve, rögtön szörnyet halt. Az esetről értesítették a rendőrséget, mely rögtön megtette a szükséges intézkedéseket.

Öngyilkosság. Kedden délelőtt — mint egyik helyi tudósítónk értesít — egy II. Sándor ezredbeli közkatona főbelötte magát. Tettének oka ismeretlen.

Majális. Papp István és fia színház-utczai újonnan épülő házának munkásai Fink András építőmester tiszteletére s a katonai zenekar közreműködése mellett f. hó 14-én a Hontérus-téren majális tartanak.

Legázolás. F. hó 9-én d. e. 10 órakor a klastrom utczában Dressnandt órás boltja előtt egy kocsi legázolt egy cselédet. A leány az épen felvonuló tűzérseget nézte, a kocsi szintén s így történt, hogy észrevétlen legázolta. Csak könnyű sérülés történt.

Szerkesztő postája.

Hiemesch Ferencz városkapitány urnak. B. levele mai számunkra elkésve érkezvén, csak jövőre közölhetjük azt.

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**
Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 347/1884.

(139) 1-1.

végreh.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881-dik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a brassói tekintetes kir. járásbírósnak 6510/1884. sz. a. kelt végrehajtást rendelő végzése folytán **Bontoi András** javára **Wlajku Juon** ellen 252 frt 85 kr tőke, ennek 1880. évi november hó 2. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 26 frt 45 kr perköltség követelés erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 310 frtra becsült ingóságok, u. m.: két ló, egy vasalt lószékér, egy pár hám, és egy utazó-bunda az 1881. évi 60. t. cz. 120. §-a alkalmazásával nyilvános árverés útján fognak eladatni.

Mely árverésnek a 395./1885. számú

kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a brassói piacon a régi városi tanácsház előtt leendő eszközzésére 1885-ik évi **június hó 19-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Brassóban, 1885. évi június hó 9.

Borsos Zsigmond.
kir. bírósági végrehajtó.

== A legjobb borderítő szer. ==

Egy ismert balatonvidéki borkereskedő feltalálta azon **borderítő szert**, mely a *legtöröttebb és legzavarosabb bort is 3 nap alatt kristályfénnyé teszi*, a nélkül, hogy a borban utóíz vagy butellázásnál a legcsekélyebb csapadékot hagyná az üvegben. — Ezen szer több pinczében használtatott s nagyobb vendéglőkben is két év óta a legnagyobb sikerrel használják.

[33] 9-12

⁵/₁₀-es palaczk ára 2 frt. 30 kr.

Minden üveg használati utasítással küldetik.

Megrendelhető: *Budapestben a „Munkatárs“ kiadóhivatala útján:*
IV. ker. Lipót-utca 6. szám, I. emelet 12. ajtó.

(138a) 2--2

H I R D E T É S.

Ó-Brassóban 1. sz. alatti házamban a *liszt-kereskedési bolthelyiség* a hozzá tartozó *raktárral*, ugyszintén *egy szoba és konyha* együttesen vagy külön bérbeadó.

Ezen házban létező korcsma részére egy *biztosítékképes korcsmárost* keresek, esetleg a helyiséget bérbe is adom.

Márk Sámuel.

== Biztos kereset! ==

Mindenki tőke és kockázat (risico) nélkül osztrák-magyar állam- és dijsorsjegyek részletfizetés melletti eladása által az 1883. évi XXXI. törv.-czikk szerint

havonta 100—300 frtot kereshet nálunk. — Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:

A fővárosi váltótűzlet-társaság
ADLER és társához **Budapestben.**

(122.a)

5-6

PAPP FERENCZ

butorgyártó

ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe Brassóban, a Czérna- és Nagy-utca sarkán lévő dusan felszerelt

butoraktárát.

Ugyanitt megrendelések mindenemű asztalos és kárpitos munkákra a legjutányosabb áron elfogadtatnak.

Diófa furnirok négyszög láb 3 krért kaphatók.

(7)

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben **EZÜST DISZ-OKLEVELET** nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. győgsz. kiállításon **EZÜST ÉRMET** nyert.
A triezsti 1882. évi kiállításon **BRONZ-ÉRMET** nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon **ELISMÉRÉSI OKLEVELET** nyert.

A MOHAI ÁGNESE FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYÚVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapestben.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000
palaczk.